

Δημόσια Δήλωση της ΕΕΔΑ¹

Σχετικά με τη διαδικασία συγκρότησης Επιτροπών Προσφυγών του Ν.3907/2011

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) εκφράζει την έντονη ανησυχία της σχετικά με τις σοβαρότατες και πολυεπίπεδες επιπτώσεις από τα προφανή ζητήματα νομιμότητας που εγείρει η πρόσφατη διαδικασία συγκρότησης των Επιτροπών Προσφυγών του Ν.3907/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Βάσει του νόμου αυτού, η ΕΕΔΑ εκλήθη από το αρμόδιο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και κατήρτισε εμπρόθεσμα κατάλογο υποδεικνυομένων προσώπων για 8 Επιτροπές Προσφυγών, όπως της ζητήθηκε, κατόπιν σχετικής διαδικασίας επιλογής που διενήργησε Επιτροπή Κρίσης αποτελούμενη από Μέλη της ΕΕΔΑ εγνωσμένου κύρους. Ύστερα από ανατιολόγητη πολύμηνη καθυστέρηση, κατά τη διάρκεια της οποίας δεν υφίστατο 2^{ος} βαθμός διεθνούς προστασίας, και χωρίς ουδεμία επίσημη και αρμόδια ενημέρωση της ΕΕΔΑ, δημοσιεύθηκε η Υπουργική Απόφαση 9541/25.9.2014 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 583/25.9.2014), από την οποία προκύπτουν τα εξής: πρώτον, οι Επιτροπές συγκροτήθηκαν με τη συμμετοχή προσώπων που δεν περιλαμβάνονταν στον κατάλογο που εμπρόθεσμα υπέβαλε η ΕΕΔΑ. Δεύτερον, ο αριθμός των Επιτροπών Προσφυγών είχε αυξηθεί κατά 2, χωρίς ουδέποτε να ζητηθεί η από τον νόμο προβλεπόμενη συνδρομή της ΕΕΔΑ στην υπόδειξη Προέδρων και μελών προκειμένου αυτές να έχουν νόμιμη συγκρότηση. Επισημαίνεται πως στις δυο μόνο περιπτώσεις (παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας αποστολής του καταλόγου ή αδυναμία συμπλήρωσης του καταλόγου) που, σύμφωνα με τον νόμο, μπορούν να επιλαμβάνονται της επιλογής η Αρχή Προσφυγών ή απευθείας ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, οφείλουν να τηρούνται υποχρεωτικά για την επιλογή τα ίδια κριτήρια που εφαρμόζει η ΕΕΔΑ, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων διεθνούς προστασίας.

Εν προκειμένω όμως, δεν συνέτρεχαν οι προαναφερθείσες εξαιρετικές προϋποθέσεις συνέχισης της διαδικασίας χωρίς τη συμμετοχή της ΕΕΔΑ. Φαίνεται συνεπώς ότι το Υπουργείο υπερέβη τα όρια της κατά νόμο αρμοδιότητάς του, ασκώντας απεριόριστη διακριτική ευχέρεια και ακολουθώντας διαδικασία που γεννά σοβαρά ερωτήματα για την λειτουργική και ουσιαστική ανεξαρτησία των Επιτροπών Προσφυγών. Σημειώνεται πως η από τον νόμο προβλεπόμενη συμμετοχή τόσο της ΕΕΔΑ όσο και της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στη συγκρότηση αυτών των Επιτροπών σκοπό έχει ακριβώς την αποφυγή τέτοιων φαινομένων.

Η ΕΕΔΑ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στον θεσμό της διεθνούς προστασίας και έχει εκδώσει σειρά σχετικών Αποφάσεων και Συστάσεων. Για τον σκοπό αυτόν επίσης, εκδήλωσε εμπράκτως την ενεργό υποστήριξή της στην νέα Υπηρεσία Ασύλου και συμμετείχε ενεργά στις από τον νόμο προβλεπόμενες διαδικασίες, εκφράζοντας έτσι την εμπιστοσύνη της ειδικότερα στο έργο της Αρχής Προσφυγών. Δυστυχώς, οι πρόσφατες ενέργειες εκ μέρους του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη έχουν κλονίσει σοβαρά την εμπιστοσύνη της ΕΕΔΑ στις νέες Επιτροπές Προσφυγών.

Η ΕΕΔΑ, στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου ως ανεξάρτητου συμβουλευτικού οργάνου για τα ζητήματα Δικαιωμάτων του Ανθρώπου θα συνεχίσει να παρακολουθεί στενά τα ζητήματα της διεθνούς προστασίας.

Αθήνα, 30 Οκτωβρίου 2014

¹ Υιοθετήθηκε ομοφώνως από την Ολομέλεια της ΕΕΔΑ στην από 9.10.2014 συνεδρίασή της.